

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
URED ZA REVIZIJU BUDŽETA/PRORAČUNA
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE**

**SARAJEVO
UR : 014 – 01/01**

**IZVJEŠTAJ O REVIZIJI FINANSIJSKOG IZVJEŠTAJA
NA DAN 31. DECEMBAR 2000. GODINE**

**FEDERALNOG MINISTARSTVA SOCIJALNE POLITIKE
RASELJENIH I IZBJEGLIH OSOBA**

SARAJEVO, JUNI 2001. GODINE

ZAKONSKA REGULATIVA

U postupku revizije korišteni su slijedeći propisi:

- Budžet Federacije Bosne i Hercegovine za 2000. godinu
(Sl. novine F BiH br. 13/00 i 32/00)
- Zakon o Proračunima-Budžetima F BiH
(Sl. novine F BiH br. 20/98)
- Uredba o računovodstvu Proračuna-Budžeta F BiH
(Sl. novine Federacije BiH br. 47/98)
- Pravilnik o knjigovodstvu Budžeta-Proračuna u F BiH
(Sl. novine F BiH 6/99)
- Računovodstveni standardi F BiH
(Službene novine F BiH br. 50/98 i 52/99)
- Zakon o reviziji budžeta u F BiH
(Službene novine F BiH br. 48/99)
- Uredba o postupku nabavke roba i usluga i ustupanje radova
(Službene novine F BiH br. 31/98)
- Zakon o federalnim ministarstvima i drugim tijelima federalne uprave
(Službene novine F BiH br. 8/95, 9/96, 48/99)
- Zakon o porezu na plaću
(Službene novine F BiH br. 26/, 27/97, 12/98,29/00 i 54/00)
- Zakon o doprinosima
(Službene novine F BiH br. 35/98, 54/00)
- Zakon o finansijskom poslovanju
(Službene novine F BiH br. 2/95, 13/00 i 29/00).

OPĆI DIO

Djelokrug i organizacija ministarstva

Federalno ministarstvo socijalne politike, raseljenih osoba i izbjeglica osnovano je koncem 1995 godine Zakonom o federalnim ministarstvima i drugim tijelima federalne uprave (*sl. novine FBiH br. 8/95 od 27.12.*), a djelokrug rada je da vrši upravne, stručne i druge poslove utvrđene u zakonu koji se odnosi na nadležnost Federacije u oblasti: socijalne politike, raseljenih osoba, izbjeglica, rada, mirovinskog i invalidskog osiguranja.

Sjedište ministarstva je u Sarajevu.

U skladu sa pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji prihvaćenog od vlade FBiH 07.12.2000. god. zadaci iz nadležnosti Ministarstva vrše se u okviru organizacionih jedinica

1. Kabinet ministra
2. Sektor za pravne i ekonomsko-finansijske poslove
3. Sektor za rad i zapošljavanje
4. Sektor za penzijsko i invalidsko osiguranje i međunarodne ugovore o socijalnom osiguranju
5. Sektor za raseljene osobe-prognanike, izbjeglice i humanitarnu djelatnost
6. Sektor za socijalnu i dječiju zaštitu
7. Inspektorat

Koncem 2000. godine u Ministarstvu je bilo uposleno 127 radnika, a na dan uzimanja podataka (10.04.2001.god) 119.

Provođenje revizije

Ured za reviziju budžeta-proračuna Federacije Bosne i Hercegovine prvi put sprovodi reviziju u Federalnom ministarstvu socijalne politike raseljenih osoba i izbjeglica.

Revizija finansijskih izvještaja za godinu koja završava sa 31.12.00. godine u cjelini bez početnih salda proveli su ovlašteni radnici Ureda za reviziju F BiH i to:

- ovlašteni revizor Ismeta Junuzović, dipl. oec.
- pomoćnik revizora Esma Muslić, dipl. oec.

Revizija je obavljena na osnovu Zakona o reviziji Budžeta u F BiH (*Sl. novine br. 48/99*), a u skladu sa revizijskim standardima Međunarodne organizacije vrhovnih revizorskih institucija – INTOSAI (*Sl. novine br. 6/01*).

RAČUNOVODSTVENO POSLOVANJE

Neke računovodstvene poslove i knjigovodstvene poslove za ova i mnoga druga Ministarstva vodi Služba zajedničkih poslova Vlade F BiH. Samim tim delegiranje odgovornosti je isprekidano a nadzor nad knjigovodstvenim evidencijama olabavljen.

Sistem rada je da ministarstvo prosljeđuje dokumentaciju u Zajedničke službe Vlade odnosno računovodstvu i da ono vrši knjiženje takve dokumentacije gdje se odmah vidi da je linija rukovođenja a time i odgovornosti isprekidana. Ima puno nepotrebnog hoda i duplog rada kod obavljanja gotovinskog i bezgotovinskog plaćanja, nema pisanih procedura šta ko radi i za šta ko odgovara.

Knjigovodstvene evidencije su nepouzdate najvećim dijelom uzrokovane činjenjem ili nečinjenjem samog Ministarstva, ali ima propusta i u samom knjigovodstvu.

Finansijski izvještaji za 2000. godinu nisu sačinjeni u skladu sa prepoznatljivim okvirom iz razloga koji su navedeni u mišljenju i izvještaju revizije.

Ne postoje nikakve politike i ocjene menadžmenta ministarstva donešene u svrhu izvještavanja, nadzora i kontrole. Primjetili smo vrlo malo informacija o poslovanju i finansijskoj analizi što sve skupa daje sliku o inferiornom stavu prema ovoj oblasti, dok na drugoj strani zabrinjavajuće je neprimjereno trošenje budžetskih sredstava a kontrola njihovog utroška ostaje po strani.

Knjigovodstvo nema ovjerene poslovne knjige od strane Ministra ili za to ovlaštene osobe za 2000. godinu (misli se na dnevnike i glavnu knjigu) što je suprotno važećim propisima.

Poslovne evidencije nabavke, prodaje, rashodovanja i ostale promjene na stalnim sredstvima knjiže se preko računa (011) i računa 511111 čiji promet i saldo mora biti usuglašen što nije slučaj u ovom knjigovodstvu.

Knjigovodstvo treba da primjenjuje pravilnu klasifikaciju finansijskih transakcija što u potpunosti nije ispoštovano, a finansijski mjereno radi se o najvećim iznosima (prijenos sredstava sa dodijeljenog računa kod ZPP-a na bankovni račun), neiskazanog potraživanja prema suštini poslovnog događaja, već iskazane gotovine u blagajni drugo.

PREPORUKE ZA INTERNU KONTROLU

Tokom revizije primjetili smo da sistem internih kontrola ne funkcioniše te preporučujemo menadžmentu ministarstva da oblikuje skup postupaka sa svrhom sticanja

razumnog uvjerenja za postizanje ciljeva na području efikasnog poslovanja, pouzdanog finansijskog izvještavanja i usklađenosti s primjenjivim zakonima i propisima.

Sistem internih kontrola treba biti oblikovan tako da se od zaposlenih zahtijeva poštivanje postupaka kao što je da svaki poslovni događaj mora imati odgovarajuće odobrenje što se postiže razrađenom organizacijskom šemom u kojoj se nalazi poredak ovlaštenja i odgovornosti.

Značajno popraviti kontrolu isplata kroz blagajnu kako bi se spriječilo neprimjereno trošenje sredstava.

Primjetili smo izvjesne troškove koji su učinjeni kroz blagajnu tokom 2000. godine na osnovu dokumentacije koja ne zadovoljava opravdanost takvih isplata. To se odnosi prvenstveno na kupovinu alkoholnih pića izvršenih u periodu od 11.01-16.06.2000. godine i to 103 litre u iznosu od 3760,00 KM.

Najveći broj računa na bazi kojih je izvršena isplata nije naslovljen na ministarstvo, radi se o običnim paragon blokovima i za takve isplate postoji odobrenje naredbodavca što nas je posebno uvjerilo da ne funkcioniše sistem internih kontrola.

Nadalje isplate izvršene za pravdanje troškova goriva su blago rečene neprimjerene, na gotovo svim računima nema broja registarskog auta koje je sipalo gorivo i da nigdje nismo naišli na kontrolu utroška goriva prema pređenim kilometrima . I ova vrsta isplata odobravana je potpisom naredbodavca pa se stiče dojam da je taj potpis formalan, a ne suštinski koji iza sebe treba da ima odgovornost za takve propuste.

Značajno ojačati kontrolu isplata iz budžetskih sredstava onako kako se to zahtijeva odobrenim budžetom.

Trošenje sredstava po pozicijama treba biti u saglasnosti sa odobrenim sredstvima koje je unaprijed ministarstvo planiralo i tražilo u postupku izrade budžeta, a kada se budžet odobri ministarstvo mora izvršiti usklađivanje sa istim.

- Naši spisi pokazuju da su tokom 2000. godine izvršene kupovine stalnih sredstava, a da za to uopće nisu predviđena sredstva.

- Utvrđena je isplata preko blagajne za koju su doznačena sredstva iz budžeta ovom ministarstvu u iznosu od 58.000,00 KM, a koja su Odlukom ministra dodijeljena kao pomoć uposlenim u TP «Market» D.D. Sarajevo i to kao pomoć za 580 uposlenih.

Dokumentacija koja se nalazi uz ovu isplatu ukazuje da je isplata cjelokupnog iznosa dana jednj osobi, a da spiskovi pojedinačno nisu potpisivani od strane primaoca.

Isplata je izvršena 06.11.00. godine a Odluka o isplati datira od 14.12.2000. godine.

-Odobrene su i isplaćene donacije i humanitarna pomoć i to:

06.12.2000.god.	5.500,00 KM	Savezu logoraša - donacija
06.12.2000.god.	10.000,00 KM	Sarajevskoj filharmoniji - donacija
31.10.2000. god.	10.000,00KM	Poljoprivrednom fakultetu-donacija
06.11.2000. god.	15.000,00KM	Općina Tuzla - hum.pomoć

Primijetili smo isplate za zakup stanova za potrebe uposlenih u Ministarstvu, a koje su nastale na osnovu sklopljenih ugovora o zakupu stanova sa fizičkim licima koji nisu ovjereni od strane Porezne uprave što može značiti da je ista ostala bez osnova za obračun poreza na imovinu, propustom Ministarstva.

Takva isplata izvršena je preko Privredne banke Sarajevo u iznosu od 4.500 KM Zoranu Perkoviću iz Sarajeva, ulica Avde Smajlovića br. 3D.

Pored navedenih primjera i nalazi utvrđeni revizijom koji su zbog značajnosti posebno obrađeni ukazuju da značajno treba ojačati funkcionisanje interne kontrole i da ugrađenim mehanizmima se osigura kontrola koja važi za sve. Ukoliko oni koji treba da provode sistem internih kontrola istu ne provode i ako mogu sami ili u dogovoru sa drugima zaobići kontrolu onda interne kontrole nemaju smisla i predstavljaju dodatnu birokratizaciju.

Značajno poboljšati kontrolu nad neočekivanim troškovima

Uočili smo isplatu po sudskom rješenju D.D »Velateks» Tuzla u iznosu od 742.171,92 KM koja sredstva su snimljena sa računa Federalnog ministarstva za raseljene po sudskom nalogu, a osnov su obaveze za zakupninu iz 1994, 1995, i 1996. godine nastale unajmljivanjem skladišnog prostora logističkom centru Okroga Tuzla, gdje glavni dug iznosi 88.430,00 KM, a sve drugo su kamate. Sredstva su snimljena 07.12.2000. godine a ista je snimio Zavod za platni promet.

Bez kvalifikacije svog mišljenja upućujemo da se ovaj predmet treba pratiti jer su pravnici ministarstva nezadovoljni pravnom procedurom i načinom na koji su snimljena sredstva.

Zatražili smo i dobili informaciju o potencijalnim obavezama koje mogu zadesiti ovo ministarstvo iz osnova ranije podnešenih tužbi čija vrijednost iznosi 1.453.000,00 KM bez sudskih troškova i kamata pa se trebaju pravno odmjeriti potezi i procjene podnešenih tužbi koje u konsekvenci mogu imati finansijska terećenja.

Značajno poboljšati kontrolu i osigurati da su svi troškovi i transferi sa kompletnom dokumentacijom koja sadrži dovoljno detalja o transakciji.

Tokom 2000. godine ovom ministarstvu je stavljeno na raspolaganje iz budžeta F BiH 25.312.939,00 KM u čemu za raseljena i izbjegla lica 23.290.000,00 KM ili 92% odobrenih sredstava o čijem utrošku treba posebno voditi računa, a baš ta sredstva sklonjena su na bankovni račun i trošena netransparentno.

Značajno pitanje su i sredstva koja su tekla između ovog Ministarstva i Ministarstva poljoprivrede ukupno 400.000,00 KM uplaćena u dva navrata sa oskudnim obrazloženjem «pomoć povratnicima» pa nije jasno zašto ministarstvo poljoprivrede iz svog odobrenog budžeta doznačuje tolika sredstva i sebi knjiži troškove, a ministarstvo socijalne politike ta sredstva sklanja na račun kod poslovne banke sa kojeg troši sredstva kako smo obrazložili u nalazu revizije.

Isto tako ministarstvo za socijalnu politiku i raseljena lica 25.10.2000. godine prenosi 270.000,00 KM ministarstvu poljoprivrede sa oskudnom i nejasnom dokumentacijom što dovodi do nerazumijevanja ovih transfera.

**Osigurati da se odabir dobavljača vrši transparentno
uz poštivanje propisa koji to regulišu**

Za sve vrste roba i usluga koje ministarstvo kupuje treba ispoštovati Uredbu o postupku nabavke roba i usluga i ustupanja radova.

Kompletna nabavka roba u 2000. godini za raseljene i izbjegle urađena je protivno važećim propisima i treba osigurati da se to više ne događa.

Cilj revizije

Revizija finansijskih izvještaja u cjelini u ovom ministarstvu za 2000. godinu urađena je sa ciljem da se omogući revizoru da formira mišljenje o finansijskim iskazima, o funkcionisanju sistema internih kontrola, o primjeni zakona i propisa. Ona uključuje i preporuke za daljnji rad s posebnim naglaskom na snaženju sistema internih kontrola kako bi se postigla zaštita imovine, pravilno i zakonito korištenje sredstava, a time i efikasnije poslovalo.

Posao revizije dosta otežano je urađen jer se ista radi prvi put a revidirana je samo 2000. godina bez početnih salda. Otežano provođenje poslova revizije uzrokovano je brojnim problemima, a pažnje vrijedno je istaknuti neadekvatno postavljeno vođenje knjigovodstvenih evidencija koje za ovo ministarstvo vode zajednička služba Vlade F BiH bez ikakvih pisanih procedura i delegiranja odgovornosti, praksa koja je naslijeđena od ranije a naslonjena samo na jedan akt da će knjigovodstvo za pojedina ministarstva voditi zajedničke službe Vlade. Nadalje u samom ministarstvu tokom 2000. godine došlo je do izmjena jednog broja osoblja kao i rukovodioca finansijske službe početkom osmog mjeseca koji nije bio u mogućnosti objasniti razloge za velik broj neobičnih transakcija sa nepotpunom ili neodgovarajućom dokumentacijom, ispuštanje rezultata tih transakcija iz knjigovodstvenih evidencija, neprikladne upotrebe bankovnih računa jer je dolaskom u ministarstvo to sve zatečeno.

Neki od uposlenih s kojima su vođeni razgovori oko pojašnjenja razloga i načina knjiženja odnosno neknjiženja neobičnih transakcija, nedovoljne dokumentovanosti nisu bili voljni niti su dali pismeno objašnjenje kako i zašto je urađeno tako kako je urađeno što je sve rezultiralo većem opsegu revizije i provođenja kontrola na nivou transakcija.

Visok rizik revizije ovog ministarstva značajno je povećan nepostojanjem cjelovitog sistema internih kontrola i nefunkcionisanja kontrolnih funkcija i ako mnoga dokumenta koja smo pregledali nose potpise više lica, popraćena odlukama ali suštinske kontrole nije bilo. Pojedinačne transakcije i primjeri koji su dati prezentirani su kao ilustracija uočene slabe kontrole.

Nalazi revizije

1. Tokom revizije mi smo pronašli da je Ministarstvo za socijalnu politiku i raseljena lica tokom 2000. godine izvršilo prijenos sredstava, koja su mu doznačena iz budžeta, »granta za raseljene i izbjegle osobe« sa dodijeljenog mu računa kod Zavoda za platni promet na bankovni račun kod Universaal banke d.d. Sarajevo u iznosu od 20.558.000,00 KM . Ovakav prijenos novčanih sredstava sa jednog računa na drugi račun vršen je na osnovu pismenog dokumenta računovodstvu da se odobrava prijenos sredstava uz ispostavljanje naloga za prijenos sredstava, u više navrata nakon doznačenih sredstava iz budžeta F BiH. Ovaj iznos sredstava knjigovodstvo je knjižilo kao troškove ministarstva iako se radi o prenosu sredstava sa jednog računa na drugi, gdje prestaje svako dalje knjigovodstveno evidentiranje transakcija vršenih sa bankovnog računa kod Universal banke .Zbog čega je u knjigovodstvu izvršena manipulacija u knjiženju iako u nalazima za prijenos sredstava u rubrici « svrha doznake» stoji prijenos sredstava po ugovoru nismo utvrdili jer nam nije dana pismena izjava iako je tražena, pa se ne zna da li se radi o dogovoru ili nekakvoj naredbi i od koga je ona došla, čime je stvoren privid u knjigovodstvenim evidencijama da su sredstva utrošena, a nisu.

Prenešena svota novca od 20.558.000,00 KM na bankovni račun kod Universal banke d.d. Sarajevo knjigovodstveno nije evidentirana a ni bilo koja druga evidencija nije rađena, sve do dolaska novouposlenog rukovodioca finansijskog odjela početkom osmog mjeseca kada se uvodi interna evidencija, ali ne i knjigovodstvena, finansijskih transakcija sa ovih računa.

Trošenje novca sa bankovnog računa ministarstvo je vršilo ispostavljanjem pismenog zahtjeva banci da izvrši prijenos navedene sume, na navedeni račun uz navođenje korisnika kao i osnova plaćanja, a dokumentaciju na osnovu koje je vršeno plaćanje samo odlagalo ako ju je imalo. Utrošak ovih sredstava pratili smo kroz listing banke iz kojeg je vidljivo početno stanje što bi moglo značiti da se ovako radilo i u prethodnoj godini. Kontrolisali smo samo neke transakcije da bi mogli utvrditi kako su trošena da tako kažemo « sklonjena sredstva» na bankovni račun.

Utvrdili smo da su mnoga udruženja i uredi po gradovima dobivali značajna sredstva, a da za to postoji dosta nejasna dokumentacija, primjer samo pisani dokument da banka prebaci pare na određeni račun i u određenom iznosu, i da se to odnosi na pomoć povratku. U razgovoru sa osobljem iz Ministarstva rečeno nam je da se tu radi o nekom dogovoru u to vrijeme čelnih ljudi ministarstva i da su se ta sredstva dijelila na «bošnjačku i hrvatsku komponentu» , a kada smo zatražili da pokažu neki dokument rekli su da ga ni oni nemaju i da se to radi dogovorom sa višeg nivoa.

Primjeri takvih transakcija su:

- 10.000,00 km Ured Bosanski brod
- 10.000,00km Ured Teslić
- 65.000,00km Ured Teslić
- 15.000,00km Ured Bugojno
- 40.000,00km Ured Mostar
- 20.000,00km Općina Žepče
- 25.000,00km Ured Derventa
- 15.000,00km Naš dom Kakanj
- 20.000,00km Zapadno Orašje

Novčana sredstva većeg obima primila su preduzeća od Ministarstva za socijalnu politiku sa bankovnog računa za nabavku građevinskog materijala i drugih roba za potporu povratku ali ista nisu odobrena putem tendera, jer sva nabavka roba i usluga rađena je dogovorom u to vrijeme čelnih ljudi Ministarstva sa pojedinim dobavljačima što je sve suprotno u to vrijeme propisima koji regulišu nabavku roba i usluga i kojima bi se da su ispoštovani obezbjedila nepristrasna i objektivna selekcija dobavljača.

Primjeri takvih kupovina su od slijedećih dobavljača:

« KUVET » D.O.O. Sarajevo, kojem je putem bankovnog računa u toku 2000. godine prebačeno ukupno 3.616.435,00 KM .Kada smo pogledali nešto od dokumentacije koja se samo odlaže u ovom ministarstvu utvrdili smo da se radi u najvećem broju slučajeva o kupovini građevinskog materijala za potrebe povratka ali da je vjerodostojnost i potpunost dokumentacije prilično upitna. Istom preduzeću prebacivana su avansno sredstva zašto nije bilo odgovarajuće dokumentacije. Tokom revizije dokumenata primijećeno je da se prevoz posebno fakturiše u većim iznosima i nije jasno zbog čega se izlagalo takvim troškovima kada se takva roba može kupiti u svim dijelovima u koje se ista vozila iz Sarajeva a isto tako cijene roba nisu ništa niže u odnosu na naznačene destinacije. U razgovoru sa osobljem iz ministarstva za pojašnjenje zašto se radilo najviše sa ovim dobavljačem kao i to šta znaju o istom , rečeno nam je da se radi o “povezanim odnosima” Ministra u to vrijeme i direktora ovog preduzeća.

Prijenos sredstava ovom preduzeću nastavljen je i u januaru i februaru ove godine tako da je opseg poslovanja sa D.O.O. «KUVET» veći u ukupnom iznosu od naprijed naznačenog.

Potkraj 2000. godine tadašnji ministar objavljuje tender za nabavku roba i usluga kada se za najpovoljnijeg dobavljača odabire D.O.O. «KUVET» Sarajevo ali pravnik ovog ministarstva u čijem zaduženju poslova je dio pravne procedure za nabavku roba i usluga nije mogao objasniti ovaj izbor jer u njemu nije ni učestvovao ali je objasnio da je taj tender poništen odlukom novog ministra.

D.O.O. «POIN» Sarajevo kojem je putem bankovnog računa u toku 2000. godine prebačeno 555.872,50 KM takođe odabir nije izvršen putem tendera

Pored ova dva dobavljača postoje i drugi sa manjim opsegom poslovanja ali istim načinom rada i nijedan nije odabran tenderom.

Utrošak sredstava sa bankovnog računa vršen je i za namjene koje se ne mogu nikako podvesti pod potporu povratka izbjeglim i raseljenim licima.

Primjeri takvog trošenja su:

- plaćeni računi Sarajevo tekstilu u iznosu od 13.878,00 KM
- plaćeni računi Borac Travniku iznosu od 2.315,00 KM
- plaćeni računi Futura Media Sarajevo za službeno putovanje u MONAKO u iznosu od 14.882,00 KM
- kupovina bosanskih dukata u iznosu od 4.995,50 KM.

Računi plaćeni Sarajevo tekstilu ne nose ni naziv robe koja je kupljena nego šifre, dobiveno je objašnjenje da se tu radi o neprimjerenom kupovini odjevnih predmeta za koje se ne zna kome su dati, dok na računu Borca Travnik stoji naznaka o robi i radi se o odijelima muškim i ženskim i isto nema dokumenta kome su dana.

Tokom revizije primjetili smo na dokumentaciji službene pečate, potpise više osoba što stvara privid unutarnje kontrole, ali navedeni i još drugi primjeri uopće u finansijskom poslovanju govore da interna kontrola suštinski uopće ne funkcioniše, sistem rada je da se skoro za sva plaćanja izdaju odobrenja koja su u najvećem broju slučajeva potpisana od strane ministra ili sekretara pa smo stekli uvjerenje, a što su potvrdili i službenici Ministarstva u razgovoru da gotovo sve odobrava Ministar ili sekretar.

Namjera ove revizije nije bila otkrivanje mogućih prevara i greški, ali tokom istestekao se osnov za spoznaju da neka djela primijećena tokom revizije mogu da čine neusklađenost sa zakonima i propisima a to su: manipulacije u knjiženju, zaobilaženje knjiženja sredstava budžeta prebačenih na bankovni račun, rad sa "povezanim licima" (D.O.O. KUVET) i još neke druge o čemu je revizor lično upoznao novoizabranog ministra prilikom čega je dobivena informacija da već raspolaže sa podacima i da je zatražena istraga od finansijske policije.

Naša preporuka bi bila da se izvrši finansijska kontrola potrošnje o cjelokupnom transferu sredstava za raseljene i izbjegle osobe koji je prenesen na bankovni račun Universal banke d. d. Sarajevo kao i knjigovodstveno evidentiranje svih transakcija koje odražavaju rad u finansijskoj sferi ministarstva , a ist tako da se hitno uradi akt na nivou ministarstva koji bi potvrdila Vlada o trošenju sredstava granta za raseljene.

2. Mi smo revizijom utvrdili da je ovo ministarstvo u 2000. godini kupilo četiri automobila iz budžetskih sredstava «granta za raseljene» sklonjenih na bankovni račun u iznosu od 79.257,14 KM i to:

- tri škode Felicija limuzine Lx 1.3 u ukupnom iznosu od 29.257,14 KM od ASA-PSS auto Sarajevo po predračunu br. PN-V-402/2000. godine od 28.08.2000. godine, a plaćenih 29.08.00. sa računa kod Universal banke. Odluku okupovini istih donio je tadašnji ministar i to 06.09.00. godini sa obrazloženjem pripreme organizacije povratka raseljenih i izbjeglih osoba.

Dva od tri kupljena auta su poklonjena ugovorom o poklonu 18.09.00. godine u trajno vlasništvo **Udruženju protjeranih** građana opštine Drvar, koje zastupa Mile Marčeta i **Savezu izbjeglih i raseljenih BiH** regionalni odbor Tuzle kojeg zastupa Fadil Banjanović.

Poklonjeni automobili se ne provode kroz knjigovodstvo niti se istom dostavlja dokumentacija o tome.

- jedan NISSAN Patrol GR 28 Tdi Wagen SE u vrijednosti od 50.000,00 KM od Autotehna Sarajevo d.o.o. po predračunu br 200/225/00 od 12.09.00. godine , a plaćen 15.09.00. godine . Odluku o kupovini donio je tadašnji ministar i to 15.09.00. godine takođe sa obrazloženjem za potrebe čestih obilazaka područja u koje se vraćaju prognani i izbjegli

Za kupljena auta sekretar ministarstva 31.01.01. godine daje pismeno uputstvo računovodstvu da uknjiži ali samo dva auta i to NISSAN PATROL i jednu ŠKODU FELICIJU što knjigovodstvo čini i prikazuje kao doniranu opremu i ako to nije a druga dva auta ostaju van knjigovodstvenih evidencija.

Dodijeljenim budžetskim sredstvima ovom ministarstvu za 2000. godinu nisu predviđena kapitalna ulaganja (ulaganja u stalna sredstva) uopće pa je učinjena kupovina auta u suprotnosti sa zakonskim propisima izvršenja budžeta, a način na koji su evidentirana dva auta kao donirana oprema i dva poklonjena koja uopće nisu evidentirana u suprotnosti sa zakonima i propisima iz oblasti računovodstva.

To što je ministarstvo poklonilo dva automobila u trajno vlasništvo ne možemo ocijeniti jer ne postoji dovoljno jasna regulativa po tom pitanju.

Preporučujemo da se u 2001. godini izvrši knjigovodstveno evidentiranje koje će odraziti činjenično stanje kupljenih automobila u skladu sa postojećim zakonima i propisima iz ove oblasti.

3. Revizijom je utvrđeno da je ovo ministarstvo dalo pozajmicu u gotovini Federalnom ministarstvu unutrašnjih poslova u iznosu od 20.000,00 KM iz budžetskih sredstva 03.11.00. godine a na osnovu sklopljenog ugovora o zajmu i da se isti ima vratiti do 31.12.00. godine i to polaganjem gotovine u blagajnu ministarstva, a dana pozajmica nije iskazana kao potraživanje nego kao gotovina, a sve skupa je u suprotnosti sa zakonima i propisima o izvršenju budžeta i zakonima i propisima iz oblasti računovodstva. Poslije revizije obaviješteni smo da je ova pozajmica vraćena.

Preporučujemo da se u 2001. godini pravilno proknjiži ova pozajmica i da se poštuju zakonski propisi koji regulišu izvršenje budžeta F BiH a knjigovodstvu se posebno preporučuje pridržavanje propisa o pravilnosti klasificiranja i knjiženja nastalih promjena onako kako to propisuje Uredba o računovodstvu Proračuna-Budžeta F BiH te Pravilnik o knjigovodstvu Proračuna-Budžeta F BiH.

4. U postupku revizije utvrdili smo da elaborat o popisu imovine sa 31.12.2000. godine nije pravilno usvojen da je sa nedovoljnim obrazloženjem ili nikakvim što je dovelo do neusaglašenog stvarnog i knjigovodstvenog stanja.

Popisna komisija za popis stalnih sredstava utvrdila je da postoje manjkovi i viškovi predložila otpis manjkova, a evidentiranje viškova na internim listama zbog nepostojanja prateće dokumentacije o vrijednosti tih stalnih sredstava koja je ovo ministarstvo dobilo putem donacija i da se ista posebno evidentiraju.

Ministar donosi odluku o otpisu stalnih sredstava čija nabavna vrijednost iznosi 86.196,84 KM da pri tome nema obrazloženja za manjak kako i zbog čega je nastao, a što je utvrdila komisija nego se rashoduju stalna sredstva kao neupotrebljiva pa čak nema obrazloženja ni konstatacije u zapisniku i odluci ukradenog automobila čija nabavna vrijednost iznosi 48.192,00 KM. O utvrđenom višku nema ni odluke kako s njim postupiti, pa takvim postupkom knjigovodstvo i nije moglo proknjižiti isti. Rezultat neadekvatno prihvaćenog elaborata o popisu stalnih sredstava je neusaglašeno stvarno i knjigovodstveno stanje.

Inače tokom revizije stalnih sredstava uočili smo dosta propusta i nebrige o istim, a primjer koji to ilustruje je da nema reversa za mobilne telefone, popisa brojeva fiksnih telefona koje koristi ministarstvo, a troškovi po tom osnovu nisu zanemarivi.

Preporučujemo da se posebno formira komisija za popis stalnih sredstava koja će izvršiti popis istih, da se izvrši procjena vrijednosti doniranih stalnih sredstava (gdje nema dokumentacije) da se uskladi stvarno i knjigovodstveno stanje.

5. Prema izvještaju kojeg je ministarstvo prosljedilo računovodstvu 15.02.01. godine dostavljen je zbirni izvještaj o utrošku sredstava UNHCR-aza 2000. godinu u kome stoji da je utrošeno za «računarsku opremu» 79.875,20 KM što se u knjigovodstvu knjiži kao trošak.

Uz isti izvještaj nije dostavljen spisak koja je to oprema što je propust finacijske službe Ministarstva pa se tako umjesto imovine iskazuju troškovi, dok istovremeno popisna komisija sa 31.12.00. godine ukazuje na postojanje donirane opreme koja nije uknjižena.

Preporučujemo da finansijska služba ministarstva koja vodi internu evidenciju o doniranim sredstvima UNHCR-a , napravi popis računarske opreme, isti dostavi knjigovodstvu radi evidentiranja koje će nakon toga izvršiti korektivna knjiženja.

6. Revizijom je utvrđeno da je knjigovodstvo na troškove naknade za privremene i povremene poslove uknjižilo iznos od 911.236,10 KM a što se odnosi na isplate plata osoblju u tranzitnim centrima i naknade osoblju ministarstva, osoblju ministarstva po kantonima kao i vanjskim saradnicima za provođenje humanitarnih programa doniranih iz inostranstva. Sve isplate učinjene su preko blagajne u gotovini bez ikakvih obračuna poreza i doprinosa što je u suprotnosti sa važećim propisima.

U razgovoru sa osobljem ministarstva objašnjeno nam je da se radi o projektima za koje se sredstva osiguravaju u samom programu od stranih donatora i da je to iznos koji oni odobravaju da bi se realizovao taj program što nije sporno, ali je sporno što se od tog iznos nisu umanjivale isplate pojedincima za propisane poreze i doprinose.

Preporučujemo da Ministarstvo izvrši usklađivanje isplaćenih iznosa shodno zakonskim propisima iz oblasti poreza na plaće i druga lična primanja i doprinose na isplaćene plate, tako da se isplate pojedincima obračunaju i naplate, a u buduće da se u cjelini poštuju zakonski propisi.

7. Postupkom revizije utvrdili smo da ministarstvo ima više otvorenih računa kod poslovnih banaka koji su punjeni donacijama iz i inostranstva, međutim iste ne knjiži kroz knjigovodstvene evidencije , ali vodi internu evidenciju o utrošku tih sredstava čime je zadovoljavala zahtjeve donatora o utrošku istih.

Takve donacije su:

- Holandske vlade u iznosu od	880.000,00 DEM
- Malezijske vlade u iznosu od	859.093,00 DEM
- Donacija PTT-a BiH od	300.000,00 KM
- Donacija Malezijske vlade za za potporu povratka u Srebrenicu od	200.000,00 KM

Interna evidencija koju vodi Ministarstvo mogla bi biti dobra osnova za knjigovodstveno evidentiranje ali ne može zamjeniti knjigovodstvene evidencije koje se čuvaju trajnije i putem kojih se obezbjeđuje transparentnost u odnosu na donatore ali i na javnost kojoj pripada pravo informiranosti o učinjenim donacijama.

Predlažemo da se ubuduće donacije koje idu preko ministarstva evidentiraju kroz knjigovodstvo po donatorima (programima) i da se o istima obavještava javnost.

OBJAVLJENI FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI ZA 2000. GODINU

Federalno ministarstvo socijalne politike, raseljenih osoba i izbjeglica sačinilo je koncem godine koja završava sa 31.12.000. slijedeće finansijske izvještaje:

- Račun prihoda i rashoda
- Bilans stanja
- Posebne podatke o plaćama i broju zaposlenih
- Iskaz o kapitalnim izdacima
- Iskaz o novčanim tokovima
- Godišnji iskaz o izvršenju budžeta

Uz izvještaje o finansijskom poslovanju nisu urađene Zabilješke koje su obavezne kao njihovo objavljivanje, a koje doprinose boljem razumijevanju onima koji koriste te izvještaje.

Nismo se mogli uvjeriti da su finansijski izvještaji za 2000. godinu bili predmet rasprave menadžmenta ministarstva jer o tome nismo dobili nikakav pisani dokument.

Izvještaji su potpisani od strane sekretara ministarstva što predstavlja izjavu da su finansijski izvještaji pouzdani, kompletni da navedeno u istima postoji, da su pravilno prezentirani i usklađeni sa zakonskim propisima, a tokom revizije utvrđena su značajna odstupanja od utvrđenih okvira i pravila tako da izvještaji u cjelini ne daju istinit i fer prikaz činjenica, što opet upućuje na nefunkcionisanje suštinske kontrole i da postoji samo formalno ispunjavanje istih.

Pokazatelji poslovanja za 2000. godinu

Ukupan prihod	27.617.799,00 KM
Ostvareni rashodi	27.772.062,00 KM
Višak rashoda nad prihodima	124.263,00 KM

Najveći trošak u ovom ministarstvu je za raseljene i izbjegle osobe i on u rashodima (nepravilno iskazanim) nosi 81,4%, a u prihodima 91,6%.

U iskazanom računu prihoda i rashoda nalazi se i potpora iz inostranstva od 1.899.455,00 KM i to je iznos koji je UNHCR preko Ministarstva realizirao kao pomoć raseljenim i izbjeglim i to je ujedno jedina donacija proknjižena kroz knjigovodstvo principom zbirnog sučeljavanja prihoda i rashoda što suštinski može zadovoljiti ovaj koncept jer se vodi analitika svih utrošaka.

RAČUN PRIHODA I RASHOD
ZA GODINU KOJA ZAVRŠAVA 31.12.2000.GOD. I 31.12.1999.GODINE

	2000.GOD.	1999. GOD.
R A S H O D I	27.742.062.	8.613.174.
- Plaće i naknade zaposlenih	2.561.501	2.396.135
<i>Od toga</i>		
Bruto plaće	1.437.962	1.364.283
Naknade zaposlenih	1.123.539	1.031.852
- Doprinosi poslodavca	172.345	161.152
- Izdaci za materijal i usluge	2.538.877	2.096.799
<i>U tome</i>		
Putni troškovi	95.792	89.829
Energija	48.020	19.961
Komunalne usluge	205.019	118.423
Materijal	364.458	612.548
Prevoz i gorivo	68.411	67.714
- Unajmljivanje imovine i opreme	294.230	32.434
- Izdaci za tekuće održavanje	297.750	884.807
- Usluge platnog prometa	70.198	69.708
- Ugovorene usluge	1.094.996	201.375
- Tekući grantovi – za raseljene	22.469.339	3.959.088
P R I H O D I	27.617.799	8.884.739
- Prihodi od nefinansijskih javni preduzeća i javnih institucija	2.781	4.821
- Novčane kazne	-	11.282
- Prihodi od pružanja javnih usluga	402.624	17.657
- Potpore iz inostranstva	1.899.455	2.804.655
- Potpore od ostalih nivoa vlast	-	158.779
- Prihodi iz budžeta	25.312.939	5.887.545
VIŠAK PRIHODA NAD RASHODIMA	-	271.565
VIŠAK RASHODA NAD PRIHODIMA	124.263	-

BILANS STANJA
Na dan 31.12.2000.god i 31.12.1999.god

- KM -

	2000	1999
AKTIVA UKUPNO	5.476.988	3.972.004
- Novčana sredstva	1.880.178	318.653
- Kratkoročna potraživanja	173	1.047
- Finansijski i obračunski odnosi sa drugim povezanim jedinicama	172.117	156.128
UKUPNA TEKUĆA SREDSTVA	2.052.468	475.828
- Stalna sredstva	4.111.846	3.983.191
- Ispravka vrijednosti	687.326	487.015
- Neotpisana vrijednost	3.424.520	3.496.176
UKUPNA PASIVA		
- Kratkoročne tekuće obaveze	1.754.993	2.557
- Obaveze prema uposlenima	122.117	153.014
UKUPNO KRATKOROČNE OBAVEZE	1.877.110	155.571
- Izvori sredstava	3.424.520	3.496.176
- Neraspoređeni višak prihoda nad rashodima	175.658	320.257

ISKAZO NOVČANIM TOKOVIMA
za godinu završenu 31. decembra 2000.god

Pozicija	2000.god
- Neporeski prihodi	405.405
- Tekuće potpore	1.899.455
- Prihodi iz budžeta za tekuće izdatke	25.297.825
UKUPNI NOVČANI PRIMITCI	27.602.685
Isplate za plaće i naknade troškova zaposlenih	2.561.501
Isplate za doprinosi poslodavca	172.345
Izdaci za materijal i usluge	2.538.877
Tekući grantovi	20.747.801.
Kapitalni izdaci	20.633
NOVČANE ISPLATE	26.041.160
NETO NOVČANI PRIMICI/ISPLATE	1.561.525
SALDO GOTOVINE NA POČETKU GODINE	318.653
SALDO GOTOVINE NA KRAJU GODINE	1.880.178

GODIŠNJI ISKAZ O IZVRŠENJU BUDŽETA
 Za godinu koja završava sa 31. decembrom 2000.god

R.br.	POZICIJA	Planirano za budžetsku god	Ostvareno u budžetskoj god.	Ind.
1.	Bruto plaće i naknade	1.424.669.	1.454.040.	102
2.	Naknade troškova zaposlenih	208.864.	115.218.	55
	U tome			
	-Naknade troškova smještaja zaposl.	-	14.298.	
	-Naknade za prevoz		41.297.	
	-Naknade za odvojeni život		8.400.	
	-Naknade za topli obrok		51.223.	
3.	Doprinosi poslodavca	167.983.	173.489.	103
	Ostali materijalni troškovi (4-12)	374.704.	222.192.	59
4.	Putni troškovi	63.852.	-	
5.	Izdaci za energiju	9.111.	-	
6.	Izdaci za komunalne usluge	135.613.	-	
7.	Nabavka materijala	25.969.	-	
8.	Usluge prevoza i goriva	15.823.	-	
9.	Unajmljivanje imovine i opreme	67.855.	-	
10.	Izdaci za tekuće održavanje	19.180.	-	
11.	Izdaci osiguranja, bank. Usluge	7.253.	-	
12.	Ugovorene usluge.	30.048.	-	
13.	TRANSFER ZA RASELJENE I IZBJ. OSOBE	23.500.000.	23.290.000.	99
14.	Transfer za isplate penzija	8.574.000.	-	
15.	Transfer za socijalno ugrožene	-	58.000.	
	U K U P N O	34.250.220.	25.312.939.	739

Kod izvršenja budžeta odnosno prenosa sredstava Ministarstvu socijalne politike i raseljenih osoba od planiranih sredstava prenešeno je 25.312.939. KM ili 73,9%. Transfer za isplate penzija nije išao preko ovog ministarstva i nismo imali nikakvo pojašnjenje zašto su planirana sredstva ovdje planirana, a direktno prenešena penzionim fondovima (PIO i MIO) zašto smo dobili analitičku karticu Federalnog Ministarstva Finansija , prema kojoj su sredstva doznačena direktno penzionim fondovima, a knjižena na Ministarstvo socijalne politike što dodatno zamagljuje stvarno stanje izvršenja budžeta za ovo ministarstvo.

Prema istoj sredstva su doznačena i to:

- Fondu PIO Sarajevo	4.885.000.00
-Fondu MIO Mostar	2.715.000,00
-Sa naznakom transfer za penzije	1.000.000,00
-Transfer PIO Tuzla	171.859,75

Sve doznake sredstava išle su od početka juna mjeseca, a najveći iznos knjižen je u decembru mjesecu 45,6% ili 4.000.000,00 KM.

OVLAŠTENI REVIZOR

Ismeta Junuzović, dipl. oec.